

Megmentett műkincsek 2014

Szakmai beszámoló

Kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban 2014. június 27.- október 9.

Az 1996 óta évente, 2000-től a Magyar Nemzeti Múzeumban megrendezésre kerülő, a Magyar Képzőművészeti Egyetem restaurátor hallgatóinak diplomamunkáit bemutató, Megmentett műkincsek sorozat 2014. évi kiállítása a MNM és a MKE együttműködésében, a Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatásával valósult meg.

Az MNM fontosnak tartja e tárlat sorozat megrendezését, részben mert a magyarországi iparművészeti restaurátorképzés az egyetemmel együttműködésben, a múzeum *Országos Restaurátor és Restaurátorképző Központjának* lebonyolításában folyik. Ugyanakkor a múzeum méltó háttérrel biztosít a műtárgyvédelemben tevékenykedők újabb és újabb generációjának bemutatásához, és egyben a restaurátor szakma megismerését széles körben lehetővé teszi és a magyarországi restaurátorképzésről is átfogó képet nyújt. A kiállítás továbbá nagyszerű példája az intézmények közötti együttműködésnek, hogy miként tudnak „tudásközpontok” összekapcsolódni, és megsokszorozni hatásukat és erejüket.

Az MNM küldetésének legfontosabb része a műtárgyak időbeli megőrzése, ennek pedig a restaurálás az egyedüli mestersége és művészete hangsúlyozta *Csorba László*, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója a tárlat megnyitóján. “A restaurátor különleges alázattal más művészek hasonló küldetését próbálja szolgálni a maga tudásával, tehetségével és erőfeszítéseivel” – tette hozzá.

A megnyitó beszédet mondó *Pérel Zsuzsanna* Munkácsy-díjas képzőművész szerint, a restaurátorok, ha ránéznek egy tárgyra, maguk elé tudják idézni a “meggyalázott” tárgy ép és egészséges alakját. Hozzáfűzte: ahhoz, hogy a restaurátor vissza tudja hozni a tárgyat akár a tetszhalálból is, szükséges, hogy lélekben ott tudjon járni abban az időben, amikor az alkotás készült. Így képes méltó módon, tisztelettel, szeretettel és mérhetetlen türelemmel végezni gyógyító munkáját.

A kiállított tárgyak mellett elhelyezett táblókon a látogatók bepillantást nyertek ebbe a gyógyító munkába, mivel nemcsak a restaurált tárgyakat, hanem restaurálásuk folyamatát és a helyreállításukhoz elengedhetetlenül szükséges természettudományos vizsgálatokat is megismerhették írásban és fotókon.

A kiállítás a festő-, fa- és kőszobrász, a fa-bútor, szilikát és papír-bőr specializáción végzett hallgatók által restaurált műtárgyakat az alábbi múzeumok és egyházi gyűjtemények kölcsönözték a kiállításra:

Budapesti Történeti Múzeum
BTM Kiscelli Múzeuma
Gödöllői Királyi Kastély
Iparművészeti Múzeum
MNM Rákóczi Múzeum, Sárospatak
Preobrazsenszka szerb ortodox templom
Római Katolikus Plébánia, Sajószentpéter

Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény, Sárospatak
Szent Erzsébet Plébániatemplom, Sárospatak
Szent Márton Plébániatemplom, Szombathely
Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum
Szerb Egyházi Múzeum
Szépművészeti Múzeum

A vendégkönyv tanúsítja, hogy a látogatók szívesen tekintettek be a színpalak mögé, a „szép„ műtárgyakon kívül érdeklődtek a háttérben zajló kutató és helyreállító munka iránt is. Hogyan vált sok esetben egy, esetleg még a szakemberek által sem értelmezhető leletből – pl. Batthány Erzsébet halotti viseletének maradványai - a látogatók számára élvezhető, értelmezhető műtárgy.

Katalógus

A tervekben szerepelt kiadványok megvalósultak: elkészült a kiállítás meghívója (300 db), és a kiállítási katalógus (650 pld).

A Megmentett műkincsek kiállítás-sorozat hagyományaihoz híven 2014-ben megjelentettük egy, a bemutatott műtárgyak restaurálás előtti és utáni fényképét, valamint a helyreállításuk rövid ismertetését tartalmazó *kétnyelvű – magyar – angol – katalógust*. A kiadványt minden kiállító végzős, valamint a műtárgyakat kölcsönző múzeumok, illetve azok és az MKE restaurátor oktatásában résztvevő munkatársai megkapták. A katalógus árusítására az múzeumi boltjában került sor. A kiadvány jó szolgálatot tett a műtárgyvédelem, a kulturális örökség védelmének tudatosítására, valamint a magyarországi restaurátorképzés külföldön történő megismertetésére. Ez utóbbi nemcsak a külföldi látogatók katalógus vásárlása, hanem a hallgatók, valamint az egyetem és a múzeum dolgozóinak külföldi útjai során valósult meg, amikor a katalógust a meglátogatott intézménynek ajándékozták, illetve az intézményeinkbe hivatalosan érkező szakembereknek adtuk. Az Erdélyi Magyar Restaurátor Továbbképzés résztvevőinek 50, az MNM-ben tartott Nemzetközi Restaurátor Konferencia külföldi, illetve határon túli résztvevőinek 40 db katalógust adtunk át.

Egyéb programok 1. Előadói nap

A kiállítás megnyitásának napján, a hagyományoknak megfelelően a Magyar Nemzeti Múzeum Pollack termében az iparművészeti restaurátorok 20-20 perces, *vetített képes előadáson* ismertetették az érdeklődőkkel az általuk végzett munkát. A szakmai közönségen – egyetemi hallgatók, tanárok, restaurátorok - túl a végzősök családtagjai és a megnyitó közönségének egy része, kb. 80 fő vett részt.

2014 MEGMENTETT MŰKINCSEK PRESERVED TREASURES

ABT

A KIÁLLÍTÁSON

ALMÁSSY Ivor Ágoston, BAKONYI Tímea,
CSEHI Gergely, CSEKE Róbert, ÉDER Anita,
ERDEI-NÉMETH Anita Judit, FERENCZY Noémi,
HORVÁTH Mátys, Tuuli Marikki KASSO,
KOVÁCS Levente, KUNA Ágnes, MÁRKUS Botond,
MÁTYÁS Eszter, NAGY Rebeka, NÓGRÁDI Rita,
ÖRDÖG Edit, ROSTÁS Zita, SZÉKELY Dorottya,
SZÖRÉNYI Bella Klaudia és ZÁMBÓ Krisztina

DIPLOMAMUNKÁI LÁTHATÓK.

NEMZETI MŰZÉUM

NEMZETI MŰZÉUM

NEMZETI MŰZÉUM

NEMZETI MŰZÉUM

www.mnm.hu
info@nmh.hu

MEGHÍVÓ

MEGMENTETT MŰKINCSEK 2014

a Magyar Képzőművészeti Egyetem
Restaurátor Tanszék fa-bútor, faszobrász,
festő, kőszobrász, szilikát és
textil-bőrrestaurátor hallgatóinak
diplomamunkáit bemutató kiállítása

Köszöntőt mond: CSORBA László,
a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója

A kiállítást megnyitja: PÉRELI Zsuzsanna,
Munkácsy-díjas képzőművész, Kiváló művész

Zene: TOLCSVAY László,
Erkel-díjas zeneszerző, előadóművész

2014. június 27. 14.00 óra
Cím: H-1088 Budapest Múzeum krt. 14–16.

ELŐADÓI NAP
2014. június 27. 10.30

AZ ELŐADÓI NAP PROGRAMJA:

10.30–10.50
Nógrádi Rita
19. századi velencei tükör és Zsolnay-tál restaurálása

10.55–11.15
Rostás Zita
19. századi óriás díszkanca és kínai váza restaurálása

11.20–11.35
Mátyás Eszter
Hímzett, sehyem frakk-kabát restaurálása

11.40–11.55
Nagy Rebeka
Batthyány Erzsébet viseletének maradványai

12.00–12.15
Ördög Edit
Bőrkárpitos karosszék a Schmidt-hagyatékából

12.20–12.35
Csehi Gergely
Faragott, aranyozott falkőra restaurálása

12.40–12.55
Ferenczy Noémi
Gondolászék vagy kocsiülés?

13.00–13.15
Kovács Levente
Homoródalmási kamarásasztal restaurálása

Az előadások helyszíne: MNM Pollack-terem

2. Vándorkiállítás

A pályázati kiírásnak megfelelően vállaltuk, hogy elkészítjük és bemutatjuk a Megmentett műkincsek vándorkiállítását. Négy helyszínen, két határon túli kulturális intézményben és két hazai művészeti szakközépiskolában rendeztünk poszter-kiállítást úgy, hogy a 2014. évi anyagot kibővítettük a 2011. évi kiállítás fém-ötvös, és papír-bőr alapú műtárgyaiból válogatott tablókcal, teljessé téve ezekkel a képző- és az iparművészeti szakirányon oktatott összes specializációt. Ezzel kívántuk felhívni a művészeti tanulmányokat folytató diákok figyelmét a restaurátor szakmára, a Magyar Képzőművészeti Egyetemen és azzal együttműködésben a Magyar Nemzeti Múzeumban folyó restaurátorképzésre.

A vidéki bemutatókkal olyan érdeklődők számára is elérhetővé tettük az MNM Megmentett műkincsek 2014 kiállítását, akik anyagi okok miatt nem jutnak el a fővárosba.

A vándorkiállítás helyszínei

- 2014. október 6-10. Városi Könyvtár, Székelyudvarhely, az Erdélyi Magyar Restaurátorok XV. Továbbképző Konferenciájához kapcsolódóan
- 2014. december 1-5. Művelődési Ház, Zenta – Barsi Tibor, a Zentai Városi Múzeum munkatársának közreműködésével (és előadás december 2-án Topolyán is)
- 2014. december 8-14. Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola, Szeged, Hamar Edina, a Móra Ferenc Múzeum munkatársának közreműködésével
- 2015. január 20-30. Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnázium és Művészeti Szakközép Iskola Békéscsaba

A vándorkiállítások helyszínén az igényeknek megfelelően előadásokat tartottunk a restaurátorképzésről, hallgatóink különböző projektekből való részvételéről és általános restaurálási témákról.

Kiállítás megnyitó és
magyarországi
restaurátorok
bemutakozása
Zentán

MŰVELŐDÉSI HÁZ
2014. 12. 1-2.

MEGMENTETT MŰKINCSEINK

DECEMBER 1., HÉTFŐ, 17.00 ÓRA:
KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ, UTÁNA SZAKELŐADÁSOK

CZIFRÁK LÁSZLÓ:
A Várkert bazár épületkerámia és ölmazott üveg
restaurátori munkái
DR. KOVÁCS PETRONELLA:
Ajami technikával díszített falburkolat Damaszkuszról

DR. OROSZ KATALIN:
KirákJáték restaurátoroknak – Egy nagy méretű, erősen
töredékes Lotz karton restaurálása
SZATMÁRINÉ BAKONYI ESZTER:
Különbségek a javítás és a restaurálás között. Egyházi
ötvöstárgyak restaurálása
VÁRFALVI ANDREA:
Hasonló problémák, eltérő módszerek két textil alapú
műtárgy restaurálásának tükrében

DECEMBER 2., KEDD, 16.00 ÓRA –
DR. KOVÁCS PETRONELLA:
Restaurátorképzés a Magyar Képzőművészeti Egyetemen

DECEMBER 2., KEDD, 17.00 ÓRA –
CZIFRÁK LÁSZLÓ:
Restaurátorhallgatók a margati vár feltárásánál

A kiállítás megtekinthető december 5-éig
munkanapokon délelőtt 10–12
és délután 17–19 óra között

3. Múzeumpedagógiai program

A pályázatban tervezett múzeum pedagógiai program a csökkentett költségvetés miatt nem valósult meg. A költségvetési terv 3,8 millió forint volt, a megvalósításhoz 1,5 millió forint NKA támogatást kaptunk.

A hasznosulás értékelése

Fentieket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a *Megmentett műkincsek 2014 kiállítás, a kétnyelvű katalógus, az MNM-ben tartott előadói nap és a vándorkiállítás, valamint az ahhoz kapcsolódó a restaurálást, a restaurátorképzés és az örökségvédelmet népszerűsítő előadások* elérték a pályázatunkban megjelölt, kitűzött céljainkat.

Programjainkkal különböző korosztályokhoz és érdeklődési körűekhez szóltunk az *iskoláskoriaktól a nyugdíjasokig, a "laikus" érdeklődőktől a műkereskedőig és a műtárgytulajdonosokig, a pályaválasztás előtt állóktól a végzett restaurátorokig.*

A MNM-ben megrendezésre kerülő tárlatra nyáron, az idegenforgalmi szezonban került sor, így a *hazai turistákon túl külföldi látogatók* is megtekintették a kiállítást és képet nyerhettek a Magyarországon folyó, nemzetközi viszonylatban is hosszú múlttal rendelkező restaurátorképzésről, és ezen keresztül a magyar műtárgyvédelem magas színvonaláról.

A vendégkönyvi beírásokból kitűnik, hogy a Megmentett Műkincsek 2014 kiállítást felkereső közönség túlnyomórészt elégedett volt a tárlattal és annak kapcsolódó szolgáltatásaival. A 4 hónapos nyitva tartás ismertséget és elismertséget hozott a szakmának, kollégáinknak, a témával kapcsolatos aktuális eredményeknek, kutatásoknak.

Látogatói adatok

Az MNM állandó kiállítására vásárolt belépőjegyekkel lehetett megtekinteni a Megmentett műkincsek 2014 tárlatot. A korábbi évek tapasztalatai szerint az adott időszakban a múzeumba jegyet váltók a Megmentett műkincsek kiállítást is megtekintették. Statisztikai átlagot számítva ez körülbelül 3000 fő látogatót jelent.

A Megmentett műkincsek kiállítás megnyitójához kapcsolódó **előadói napon** kb. 80 fő hallgatóság vett részt.

A **vándorkiállítást** Székelyudvarhelyen 182 fő, továbbá a művészeti iskola diákjai és a restaurátor továbbképzés résztvevői, Zentán a Művelődési házban 152 fő tekintette meg. A két művészeti középiskolában: Szegeden a művésztanárok és az összes művészeti osztály valamint a gimnáziumi diákok és a tanári kar egy része, kb. 420-450 fő, Békéscsabán pedig az iskola 9-13. művészeti osztályos diákjai, valamint tanárai, kb. 250 fő.

A **vándorkiállításához kapcsolódó előadások** telt ház előtt zajlottak, általában 50-60 fő részvételével, azonban pontos adat a megjelentek létszámáról nem áll rendelkezésünkre.

Sajtóanyag

A Magyar Nemzeti Múzeumban a kiállítás megnyitóján TV és rádiófelvételek készültek az intézmény főigazgatójával, a kiállítás kurátorával, valamint a diplomamunkájukat bemutató hallgatók közül többel.

A múzeumban rendezett kiállítással kapcsolatos sajtó anyag és hirdetések.

Dátum	A cikk címe	Írott sajtó megnevezése	E-sajtó megnevezése	Egyéb média	Megjegyzés
2014. 6.27.	Interjú, forgatás			ATV	ATV Híradó forgatása a megnyitón
	Interjú			MTVA-Kossuth Rádió	
	Interjú			Civil Rádió	
2014. 06.27-28.	Kiállítás a restaurátorhallgatók diplomamunkáiból	Népszava			
	Kiállítás a restaurátorhallgatók diplomamunkáiból		mti.hu		
	Kiállítás a restaurátorhallgatók diplomamunkáiból		Magyarhirlap.hu		
	Kiállítás a restaurátorhallgatók diplomamunkáiból		Webradio.hu		
	Kiállítás a restaurátorhallgatók diplomamunkáiból		Mon.hu		
	A meggyalázott tárgy egészséges alakja		Mno.hu		
	Kiállítás a restaurátorhallgatók diplomamunkáiból		Magyarmuzeumok.hu		
2014. 07.-08. hó	Interjú			Lánchíd-rádió	kétszer
2014. 08. hó	Interjú, forgatás			D1 TV	
2014. 08. hó	Preserved treasures art		Funzine		hirdetés
	Műtárgyakkal álmodók	Magyar Nemzet			
2014. 07.22.	Fiatal restaurátorok: műkincsekkel álmodók		Mno.hu		

2014. 06.-09. hó	Megmentett műkincsek		Programturizmus.hu		Programajánló banner
2014. 06.-09. hó	Megmentett műkincsek		Faninfo.hu		Programajánló
2014. 06.-09. hó	Megmentett műkincsek		Port.hu		-
2014. 06.-09. hó	Megmentett műkincsek	-	Fidelio.hu		-
2014. 06.-09. hó	Óriásplakát				Múzeumkert
2014. 06.-09. hó	Molinó				homlokzat
2014. 06.-09. hó	Citylight				aluljáró

A *vándorkiállítással és előadásokkal* kapcsolatban számos TV és rádiófelvétel, valamint internetes és hagyományos alapú sajtóközlemény, cikk jelent meg. Szemelvények közülük:

Mester Éva: Erdélyi magyar restaurátor továbbképző konferenciák 2014. október 6 – 10 – Székelyudvarhely. Restaurálás, oktatás, értékmegőrzés. In:

http://www.icomos.hu/dhg/hun/215/downloads/icomos_hirado_2014_december__icomos_news_hungary_december_2014.pdf

<http://www.radiosubotica.co.rs/hu/1201hu.html>

http://www.magyszo.com/hu/2542/vajdasag_zenta/119200/megmentett-mukincsek.htm

<http://www.pannonrtv.com/web/?p=171546>

<https://www.youtube.com/watch?v=WOZ8rDsVfNI>

Bevételek

Jegybevétel

A Megmentett műkincsek 2014 kiállításra, valamint a vándorkiállításokra nem terveztük és árusítottunk belépőjegyet, így abból *nem származott bevétel*.

Kiadványból származó bevétel

A katalógus árusítása az MNM-ben, a múzeum boltban történt. *Az ebből befolyt bevétel 37.500.- Ft.*

A kiállítás katalógusát a diplomázó restaurátorok, tanáraik, az egyetem és a bemutatott tárgyakat őrző intézmények könyvtárai, valamint a restaurátoroktatásban dolgozók ingyen kapták meg.

További példányok – 90 db – kerültek kiosztásra az Erdélyi Magyar Restaurátorok XV. Továbbképző konferenciáján, Székelyudvarhelyen, valamint az MNM-ben rendezett Nemzetközi Restaurátor Konferencia külföldi – főleg határon kívüli – résztvevői között.

Fotódokumentáció

A kiállítást hirdető molinó a múzeum homlokzatán

A kiállítás megnyitó közönsége a Magyar Nemzeti Múzeumban

A főigazgató és a kiállítás kurátora

A megnyitó utáni pillanatok

Az Iparművészeti szakirány kiállító hallgatói és tanáraik

Az első látogatók

A kiállító restaurátorokat bemutató tablók

TV felvétel

Rádió interjú az egyik kiállítóval

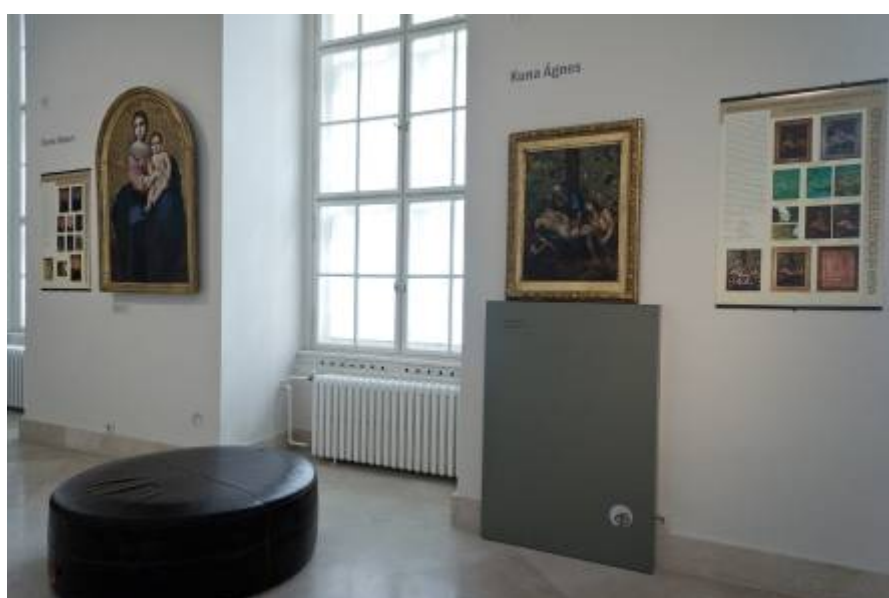
Szakmai érdeklődők

A képzőművészeti alkotásokat szemlélők

A jövő restaurátorai?

Részletek a kiállításról

Kiállítás rendezés a szegedi Tömörkény István Gimnáziumban

Restaurátor magyarázatát hallgató „Tömörkényes” diákok

Kiállítás és előadás a békéscsabai
Szeberényi Gusztáv Adolf Evangélikus Gimnáziumban